

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/82/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2319010523
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2319010523.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Rastislava Kresla, v trestnej veci obžalovaného A. A., pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods.1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 11.07.2022 pod sp. zn. 27T/44/2019, na verejnom zasadnutí konanom dňa 28.03.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného A. A., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd uznal obžalovaného A. A. vinným zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písmeno b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 06.11.2018 v čase približne o 19.00 hod. v rodinnom dome číslo XXX B. C. si od svojej matky D. E. pýtal kávu a jej sestre F. A. začal vulgárne nadávať, na čo sa ho jeho matka D. E. spýtala, prečo to robí, keď mu dávajú jesť a kávu, na čo odpovedal, že sú povinné ho živiť a keď to nebudú robiť, tak pustí plyn a vyhodí ich do vzduchu a taktiež sa im vyhrážal, že keď ho dajú zavrieť, tak niektorú z nich zabije, pričom v ruke držal nôž veľkosti cca 30 cm, ktorým sa neustále oháňal, po čom odišiel z domu.

Za túto trestnú činnosť okresný súd uložil obžalovanému podľa § 360 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 4 Trestného zákona, s poukazom na § 37 písm. m) Trestného zákona, na trest odňatia slobody v trvaní 2 (dva) roky a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona okresný súd obžalovaného pre výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Prvostupňový súd napadnutý rozsudok odôvodnil v rozsahu č.l. 338-341 spisu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie obžalovaný A. A., ktoré následne písomne zdôvodnil prostredníctvom obhajkyne tým, že skutok nespáchal, necíti sa byť za neho vinným, nikdy neútočil ani sa nijak nevyhrážal svojim blízkym, matku aj sestru mal vždy rád.

Oznámenia na jeho osobu zo strany matky považuje za tendenčné a súvisiace s jej duševnou chorobou, o čom svedčia aj výpovede policajtov. Aj z prvého, oslobodzujúceho rozsudku okresného súdu je zrejmé, že poškodená D. E. v pojednávacej miestnosti opakovane slovné napádala obžalovaného, čo nenasvedčuje tomu, že by mala mať znaky týranej osoby. Aj z výpovedí svedkov G. H., D. H. a F. H.

vyplýva, že sa poškodeným nevyhrážal, neubližoval im, práve naopak, on sám bol zo strany matky, sestry aj strýka opakovane napádaný. Výpovede poškodených považuje za nedostatočné na preukázanie viny, sú rozporuplné a v rozpore s výpoveďami vyššie uvedených svedkov, ktorý jeho tvrdenia potvrdzujú. Považuje za potrebné tiež vypočuť policajta, ktorý v čase služby vykonal obhliadku a ktorý by podporil výpovede svedkov, že matka viackrát bezdôvodne nahlasovala konanie obžalovaného ktoré sa nestalo. Taktiež zo znaleckého skúmania jeho duševného stavu psychiatrom nevyplýva, že by bol duševne chorý, nebezpečný, je schopný adekvátne vnímať a vypovedať a preto i uložený trest považuje za neprímerane vysoký a v rozpore s prvom individuálnej i generálnej prevencie. Na základe uvedeného navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a jeho spod obžaloby oslobodiť.

Okresný prokurátor odvolanie nepodal, k odvolaniu obžalovaného sa v primeranej lehote aj napriek výzve okresného súdu nevyjadril.

Konanie na odvolacom súde:

Krajský súd vykonal verejné zasadnutie za účasti zástupkyne Krajskej prokuratúry v Trnave a za splnenia zákonných podmienok v neprítomnosti obžalovaného.

Zástupkyňa Krajskej prokuratúry v Trnave na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu navrhla odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť podľa § 319 Trestného poriadku, považujúc napadnutý rozsudok za správny a zákonný.

Na verejnom zasadnutí bolo oboznámené písomné podanie obžalovaného podané elektronickými prostriedkami v ktorom obžalovaný uvádza, že sa ku skutku v celom rozsahu priznáva, skutok ľutuje, konanie nechce viac naťahovať, žiada o zníženie trestu. Zároveň sa ospravedlnil z účasti na verejnom zasadnutí.

Krajský súd, ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaného odvolania, podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým podal odvolateľ odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že odvolanie obžalovaného je nedôvodné.

Po preskúmaní obsahu spisového materiálu krajský súd dospel k záveru, že okresný súd v konaní, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku, postupoval v súlade s Trestným poriadkom, na hlavnom pojednávaní vykonal všetky dostupné dôkazy v rozsahu potrebnom pre náležité zistenie skutočného stavu veci nevyhnutného pre zákonné a objektívne rozhodnutie. Okresný súd tiež dodržal všetky zákonné ustanovenia zmyslom ktorých je zabezpečenie práva obžalovaného na obhajobu, následne v súlade s ustanovením § 2 ods.12 Trestného poriadku vykonané dôkazy vyhodnotil po uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a dospel tak ku správnym skutkovým zisteniam, ktoré zodpovedajú vykonaným dôkazom.

V odôvodnení napadnutého rozsudku potom okresný súd v súlade s ustanovením § 168 ods.1 Trestného poriadku jasne vyložil, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, existenciu ktorých skutočností pokladal so zreteľom na výsledky dokazovania za vylúčenú alebo pochybnú, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä pokiaľ si vzájomne odporujú. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je tiež zrejmé, ako sa prvostupňový súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného a akými právnymi úvahami sa riadil, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu.

Krajský súd vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému a ustálenému okresným súdom v napadnutom rozsudku nemá žiadne výhrady, závery okresného súdu v celom rozsahu osvojuje a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

S prihliadnutím na obsah odvolacích námietok obžalovaného krajský súd považuje za potrebné uviesť nasledovné.

Zodpovedá skutočnosti, že Krajský súd v Trnave svojim uznesením pod sp. zn. 3To/27/2020 zo dňa 23.06.2020 podľa § 321 ods.1 písm. b/, c/ Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu zo dňa

14.10.2019, (kde bol obžalovaný v zmysle § 285 písm. a) oslobodený spod obžaloby) a okresnému súdu prikázal, aby vo veci znovu konal.

Z obsahu uznesenia krajského súdu vyplýva, že okresný súd v pôvodnom konaní vyhodnotil vykonané dôkazy jednostranne a rozporuplne v prospech obžalovaného, tieto nevhodnotil vo vzájomných a reťazových súvislostiach, neuviedol v podstate prečo neuveril výpovediam poškodených a priamej svedkyne (resp. dostatočne nevyhodnotil ich výpovede z hľadiska možnej dôveryhodnosti, príp. motivácie krivo obviňovať obžalovaného aj s poukazom na ich blízku príbuzenskú prepojenosť, sociálne prostredie a pod.).

Okresný súd po zrušení a vrátení veci (po zmene samosudcu a nevyjadrení súhlasu s takouto zmenou obžalovaným) zopakoval všetky doposiaľ vykonané dôkazy, tieto vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach, pričom prehodnotil svoje pôvodné právne závery a uznal obžalovaného vinným v zmysle obžaloby. V odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že obžalovaného zo spáchania skutku usvedčujú výpovede svedkov D. E., F. A. a F. E., ktoré v podstatných okolnostiach skutku vypovedali zhodne - skutok sa stal v kuchyni, obžalovaný sa dožadovoval jedla a strhla sa hádka sprevádzaná zo strany obžalovaného vyhrážkami smrťou, pustením plynu a mávaním nožom. Rozdiely v niektorých skutočnostiach, ako príchod či odchod niektorých osôb či okolnosti ukončenia incidentu, nezbudujú u okresného súdu pochybnosti o ich vierohodnosti v opise skutku. Uvedené možno pripísať časovému odstupe výpovedí od skutku ako aj okolnostiam skutku, pri ktorom sa nejednalo o nejaký plánovaný dlhodobý proces, ale o okamih naplnený emóciami, zrejme nie prvý takýto medzi obžalovaným a poškodenými. Ťažko vyžadovať napr. od svedkyne E., aby mala v každom okamihu dokonalý prehľad o pohybe a postavení svedkyne E., ktorá je u nej na návšteve a nie nejakým rušivým prvkom, keď sa práve háda s obžalovaným, ktorý na ňu mierí nožom a vyhráža sa smrťou. Prítomnosť svedkyne E. je práve vtedy asi jej poslednou starosťou. Vierohodná bola aj výpoveď svedkyne A., ktorá opísala incident zhodne s ostatnými priamymi svedkami, akurát ho umiestnila na obed, hoci z ostatných dôkazov vyplýva, že sa udial večer. Uvedené tiež možno pričítať časovému odstupe a početnosti týchto incidentov, ktoré sa môžu v pamäti zlievať. Svedkyňa E. síce pred súdom uviedla, že pri skutku nebola prítomná, iba na jeho začiatku, no po oboznámení so svojou výpoveďou z prípravného konania pripustila, že skutok videla ako vtedy opísala, čo sa dá vysvetliť snahou chrániť svojho brata. Na preukázanom skutkovom stave nič nezmenili ani výpovede svedkov H., ktorí pri skutku neboli. O početnosti incidentov s obžalovaným napovedá aj výpoveď G. H., ktorý si skutok zamenil s iným incidentom, ako uviedol na pravú mieru svedok D. H.. Ich výpovede o charakterových vlastnostiach obžalovaného, že by nikomu neublížil, sú v tomto prípade bezpredmetné. Je všeobecne známe, že domáci násilníci, ktorí doma týrajú rodinu, sa javia pozorovateľom zvonka ako milí a nežní ľudia, ktorí by takého niečoho neboli schopní. Čiže keď je niekto násilný voči svojej rodine, nemusí byť nevyhnutne násilný ani sa tak javiť pozorovateľom zvonka, keďže domáce násilie je schované za múrmi domu. Z výpovedí svedkov mal tak okresný súd jednoznačne preukázané použitie zbrane, keď sa obžalovaný zaháňal nožom na podporenie svojich vyhrážok, a z okolností prípadu mal preukázané, že skutok bol spáchaný na blízkej osobe v súvislosti s týmto jej postavením, keďže pôvod sporu bol v požadovaní služieb od matky. Takto zistený skutkový stav veci a okolnosti, ktoré predchádzali spáchaniu trestného činu, i konkrétne následné spáchanie, boli na hlavnom pojednávaní jednoznačne preukázané vyššie uvedenými dôkazmi.

Vo všetkých týchto súvislostiach krajský súd pri evidentne usvedčujúcich dôkazoch, pri výpovediach poškodených a svedkyne potvrdzujúcich vyhrážky obžalovaného voči nim nevzhliada žiadne pochybenie.

Obhajoba považuje za významný dôkaz ktorý, spochybnil a vyvrátil tvrdenie poškodenej matky obžalovaného D. E. o priebehu incidentu jej tendenčnú snahu o to, aby obžalovaný opustil ich domácnosť, tiež na výpovede svedkov H. o tom, že obžalovaný nie je agresívny ale je to osoba s ochotou pomôcť.

Krajský súd však v zhode s názorom okresného súdu takéto postavenie jej výpovede nepripisuje, pretože z dôkazového materiálu zreteľne nevyplývajú naznačené motivačné pozadie. V tejto súvislosti pokiaľ ide o hodnotenie vierohodnosti výpovedí poškodenej nemožno opomenúť, že trestné oznámenie na obžalovaného podala táto dňa 07.11.2018 po predchádzajúcom incidente s obžalovaným. Išlo teda o jej spontánnu reakciu, ktorú možno hodnotiť, ako reakciu podmienenú vrcholiacim nenáležitým správaním obžalovaného- jej syna voči jej osobe ako i iným členom domácnosti.

Hodnotiac celkovú dôkaznú situáciu teda možno uzatvoriť, že nie je najmenší dôvod neveriť tvrdeniam poškodenej ohľadne správania sa obžalovaného voči jej osobe v inkriminovanom čase. Výpovede poškodenej pritom nemôže spochybňovať ani taká skutočnosť, že určitá časť svedkov z radov ich susedov nepotvrdovala, že by mali vedomosť o obdobných vyhrážkach obžalovaným, pretože títo svedkovia nežili v spoločnej domácnosti a preto nemôžu popísať správanie sa obžalovaného voči poškodenej za „zatvorenými dverami“. Svedkovia však potvrdili opakované incidenty v domácnosti poškodenej, čo naznačuje, že k incidentu skutočne dôjsť mohlo, pričom iniciátorom vyhrážok bol skutočne obžalovaný.

Nemôže ich spochybniť ani možný výsluch navrhovaných svedkov-polícantov, ktorí boli privolaní na miesto činu, pretože pri skutku zo dňa 06.11.2018 nebol v kritickom čase okrem obžalovaného a poškodenej prítomný nik iný a výpovede takýchto svedkov by nemali reálny dosah na objasnenie inkriminovanej situácie v čase spáchania skutku.

Obžalovaný v celom konaní nenaznačil možný reálny motív (okrem dedukcii o možnom vylúčení zo spoločnej domácnosti) poškodenej krivo ho obviniť z predmetného trestného činu a tak ho vystaviť bezprostrednej hrozbe uloženia a výkonu trestu odňatia slobody.

Odvolačný súd je teda toho názoru, že trestná činnosť obžalovaného bola v dostatočnej miere preukázaná.

Po preskúmaní obsahu spisového materiálu aj odvolací súd dospel k zisteniu, že konanie obžalovaného tak, ako je opísané v súlade so zisteným skutočným stavom veci vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku, napĺňa znaky prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písmeno b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, pretože obžalovaný sa inému vyhrážal smrťou takým spôsobom, že to mohlo vzbudiť dôvodnú obavu, pričom taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - so zbraňou a na chránenej osobe - blízkej osobe.

V súlade so zákonom postupoval prvostupňový súd aj pri ukladaní trestu obžalovanému. Prihliadal pritom ku všetkým okolnostiam, ktoré sú rozhodujúce z hľadiska naplnenia účelu trestu a jeho výmery, pričom starostlivo a uvážene prihliadol na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a (ktorý ma toho času v registri trestov až 16 záznamov za rôznorodú trestnú činnosť), jeho pomery a možnosti nápravy.

Rešpektujúc tieto hľadiská považuje odvolací súd trest odňatia slobody vo výmere 2 roky a 6 mesiacov ukladaný obžalovanému (pri prevahe príťažujúcich okolností) v rámci upravenej trestnej sadzby stanovenej v ustanovení § 360 ods.2 Trestného zákona a § 38 ods.4 Trestného zákona za zákonný a primeraný tak k závažnosti spáchanej trestnej činnosti, ako aj možnostiam nápravy a prevýchovy obžalovaného. Takto uložený trest zodpovedá požiadavke nielen individuálnej, ale i generálnej prevencie.

Pokiaľ má obžalovaný za to, že uložený trest odňatia slobody je neprimerane prísny, tak odvolací súd ma opačný názor a to s poukazom na osobné pomery obžalovaného (ktorý bol doposiaľ už 16-krát súdne trestaný), ako i fakt, že v danom prípade mu okresný súd za predmetnú trestnú činnosť pri zistených dvoch kvalifikačných znakoch neukladal trest na samej vrchnej hranici ustanovenej trestnej sadzby, čo nemožno považovať za neprimerane tvrdé, nakoľko pri osobnostných charakteristikách obžalovaného vyplývajúcich z jeho trestnej histórie, by bolo plne dôvodným uloženie i prísnejšieho trestu odňatia slobody.

V tejto súvislosti odvolací súd zvyrazňuje, že postupom podľa § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku môže odvolací súd zrušiť výrok o treste napadnutého rozsudku len v prípade, ak je uložený trest neprimeraný. Za neprimeraný možno považovať taký trest, ktorého druh alebo výmera je v zrejmom rozpore s hľadiskami, ktoré sú určené v zásadách pre ukladanie trestov podľa § 34 Trestného zákona. V prejednávanej veci krajský súd nepovažoval uložený trest odňatia slobody v dĺžke trvania 2 a pol roka za neprimeraný (neprimerane prísny), nakoľko prvostupňový súd pri ukladaní trestu podľa názoru odvolacieho súdu prihliadol ku všetkým okolnostiam, ktoré sú rozhodujúce z hľadiska naplnenia účelu trestu a jeho výmery a uvážene prihliadol i na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosti nápravy, a preto sa s uloženým trestom

v uvedenom rozsahu v konečnom dôsledku stotožnil aj súd druhého stupňa bez toho, aby zvažoval akúkoľvek jeho modifikáciu, prípadne zmiernenie.

Trest je prostriedkom na dosiahnutie účelu Trestného zákona, má pôsobiť výchovne na páchatel'a s cieľom individuálnej prevencie a zároveň má vysielat' signál voči ďalším členom spoločnosti - potencionálnym páchatel'om, na ostatných členov spoločnosti, v čom sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Ochrana spoločnosti sa takto uskutočňuje prvkom donútenia (represie) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom pri ukladaní trestu je potrebné mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. V treste má byť obsiahnuté aj spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, a to tak právne, ako aj etické.

Pri ukladaní trestu je potrebné osobu páchatel'a hodnotiť vo všetkých súvislostiach, pričom v rámci hodnotenia osoby páchatel'a nemožno obísť ani možnosti jeho nápravy. Trest musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu, pričom jeho úmernosť okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu a pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a.

K tomu krajský súd dodáva, že obžalovaný by si mal uvedomiť, že pre trest je charakteristické, že je s ním spojené negatívne hodnotenie činu a osoby páchatel'a, a že sa ukladá nie len v závislosti od závažnosti činu, ale i od osobných pomerov obžalovanej osoby a jeho trestnej minulosti, ktoré sú rovnocennými právnymi skutočnosťami a tiež rozhodujúcimi kritériami pre stanovenie druhu trestu a jeho výmery. K naplneniu účelu trestu tiež prispieva aj jeho preventívne pôsobenie, keď hrozba trestu formulovaného v trestnom kódexe odrádza verejnosť od páchania trestnej činnosti, pričom intenzita tejto prevencie rastie so zvyšovaním vedomia verejnosti o neodvratnosti a spravodlivosti trestov, ktoré i reálne postihne osobu páchajúcu takýto druh trestnej činnosti.

Napokon okresný súd rozhodol v súlade so zákonom aj v tom smere, keď obžalovaného podľa § 48 ods.2 písm. b/ Trestného zákona na výkon trestu zaradil ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, nakoľko už bol v posledných 10-tich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody.

Z uvedeného vyplýva, že krajský súd nepovažoval odvolanie obžalovaného proti napadnutému rozsudku za dôvodné, preto ho zamietol podľa § 319 Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.